

SÜLH DANIŞ!

Nifrət nitqi
bir seçim
deyil!

Funded
by the European Union
and the Council of Europe

EUROPEAN UNION

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Implemented
by the Council of Europe

SÜLH DANIŞI!
NİFRƏT NİTQİ BİR SEÇİM DEYİL

© 2020 Avropa Şurası. Bütün hüquqlar qorunur. Şərtlər daxilində Avropa Birliyinə lisenziya verilir. Bu nəşrin heç bir hissəsi Kommunikasiya İdarəsindən (F-67075 Strasburq Cedex və ya publishing@coe.int) yazılı şəkildə əvvəlcədən icazə alınmadan kopyalanma, yazılma və ya hər hansı bir məlumat saxlama və ya əldə etmə sistemi də daxil olmaqla, hər hansı bir şəkildə və ya hər hansı bir vasitə ilə elektron (CDRom, İnternet və s.) və ya mexaniki şəkildə tərcümə edilə, çoxaldıla və ya ötürülə bilməz.

SÜLH DANIŞI!

Nifrət nitqi
bir seçim
deyil!

Avropa Şurası

SİZƏ VƏ YA QAYĞISINA QALDIĞINIZ
İNSANLARA QARŞI SADƏCƏ KİM
OLDUĞUNUZA GÖRƏ KİMSƏ NİFRƏT
NÜMAYİŞ ETDİRSƏ ÖZÜNÜZÜ NECƏ
HISS EDƏRDİNİZ? KİM OLDUĞUMUZA
GÖRƏ KİMİNSƏ BİZİ TƏHQİR
ETMƏK VƏ ALÇALTMAQ HÜQUQU
VARMİ? HAMİMİZA HÖRMƏTLƏ
YANAŞILMAMALIDIR?

İnsanlar dinə
və inanclarına,
dərillərinin
rənginə,
cinsinə, yaşına,
əlilliyinə, cinsi
oriyentasiyasına
və ya hər hansı
digər şəxsi
xüsusiyyətlərinə
görə fərdlərə və
ya qruplara qarşı
ayrı-seçkiliyə
və ya zorakılığa
səslədikdə, bu,
ehtimal ki,
nifrət nitqidir.

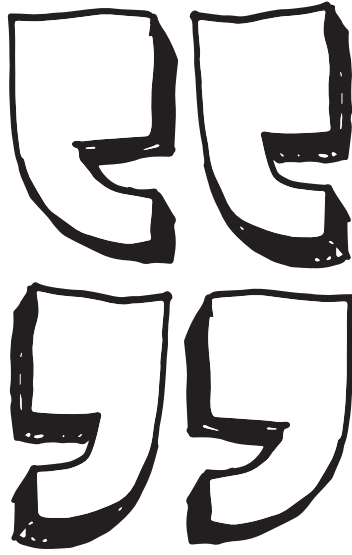
NİFRƏT YALNIZ SÖZLƏRDƏN İBARƏT DEYİL: HƏM REAL HƏYATDA, HƏM DƏ VİRTUAL MƏKANDA

Nifrət TV-də, qəzetlərdə, kütləvi yığıncaqlarda, məktəbdə, işdə və ya məhəllədə, küçədə və ya ailələr daxilində yayıla bilər. O, həmçinin veb saytlarda, tətbiqlərdə, bloqlarda, sosial mediada və ya e-poçtda və ya çatda onlayn qaydada görünə bilər. İnternet video və fotosəkillərdə, mahnılarda, cizgi filmlərində, manipulyasiya edilmiş şəkillərdə və s.-də görünən nifrət ilə çox ədavətli ola bilər.

NİFRƏT NİTQİ İNSAN HAQLARI ÜÇÜN BİR TƏHLÜKƏDİR

"Bütün insanlar azad, bərabər ləyaqət və hüquqlarla doğulurlar." Ümumdünya İnsan Hüquqları Bəyannaməsinin 1-ci maddəsi

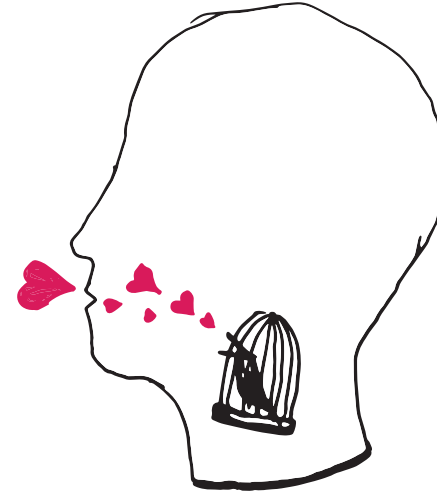
Beynəlxalq insan hüquqları qanunları bütün insanlar üçün bərabərliyi və ayrıseçkiliyin olmamasını təmin edir. Ləyaqətin ayrı-seçkilik olmadan qorunması, bizi nifrət nitqindən qoruyur. Bu o deməkdir ki, nifrət nitqi insan haqları üçün bir təhdiddir və əksər ölkələrdə nifrət nitqinin ağır formaları qanunsuzdur.

AYRI-SEÇKİLİK NƏDİR?

Bütün insanlar bərabər hüquqlara malikdir. Ayrı-seçkilik bərabərliyin əksidir. Heç bir obyektiv və əqlabatan bir səbəb olmadan kiməsə fərqli münasibət göstərildikdə, bu ayrıseçkilikdir. Nifrət nitqi, kim olduqlarına görə insanları fərdi və ya qrup olaraq hədəf alır. O, çox vaxt onsuz da bir çox başqa cəhətdən həssas olan insanların şəxsi ləyaqətini yadlaşdırır, kənarlaşdırır və zəiflədir.

Unutmayın: Bütün ayrı-seçkiliklər nifrət nitqindən qaynaqlanmır, lakin demək olar ki, bütün nifrət nitqləri bir insanın və ya bir qrup insanın başqalarından üstün olduğu fərziyyəsinə uyğun olaraq ayrı-seçkiliyə əsaslanır.

İFADƏ AZADLIĞI VƏ NİFRƏT NİTQİ

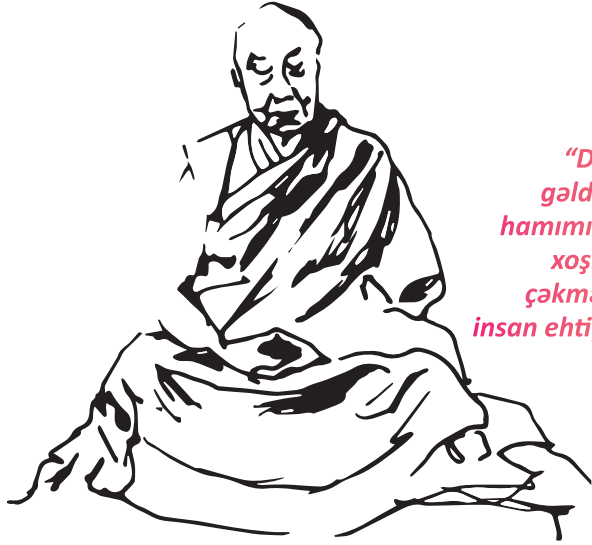
"Azad söz və nifrət nitqi arasında incə bir məqam var. Azad söz debata təşviq edir, nifrət nitqi isə şiddəti təhrik edir."

Nyuton Lee, Terrorla mübarizə və kibertəhlükəsizlik: Ümumi məlumatlılığın artırılması

İfadə azadlığı dedikdə, hər kəsin özünü ifadə etmək, məlumat və fikirləri sərbəst yaymaq və ya qəbul etmək hüququ olduğu faktına istinad edirik. İfadə azadlığı insan hüququdur, məsələn, Avropa İnsan Hüquqları Konvensiyasının 10-cu maddəsinə daxil edilmişdir. Bu hüquq demokratik cəmiyyətin mühüm təməlini təşkil edir və hər bir fərdin özünü reallaşdırması üçün vacibdir.

İfadə azadlığı tənqidi, təhrikedici, təhqiramiz və ya mübahisəli hesab edilə biləcək fikirləri ifadə etmək hüququnu ehtiva edir. Lakin ifadə azadlığı məhdudiyət qoyulmayan hüquq anlamına gəlmir. Dövlətlər, digər insanların hüquqlarını qorumaq üçün nifrəti yayan, təhrik edən, təşviq edən və ya əsaslandırılan ifadə formalarına sanksiya tətbiq edə və ya onların qarşısını ala bilər. İnsanların düşüncələrini dilə gətirməsinə imkan verməklə başqalarının hüquqlarını pozmağa, yaxud nizamsızlığa və ya cinayətə səbəb olmamasını təmin etmək arasında bir tarazlıq olmalıdır.

**NİFRƏT HƏR HANSI
BİR QRUPA AİD DEYİL:
İSTƏNİLƏN ŞƏXS
NİFRƏT NİTQİNİN
HƏDƏFİNƏ ÇEVRİLƏ
BİLƏR!**

*“Dünyanın hansı hissəsindən
gəldiyimizdən asılı olmayaraq,
hamımız eyni insanlarıq. Hamımız
xoşbəxtlik axtarıq və əziyyət
çəkməyə çalışırıq. Eyni təməl
insan ehtiyacları və qayğılarımız var
..” Dalay Lama*

Hər kəs nifrət nitqinin hədəfi ola bilsə də, Avropada mütəmadi olaraq hədəf alınan bir neçə qrup var, məsələn: LGBT, müsəlmanlar, yəhudilər və ya digər dini qruplar, qadınlar, miqrantlar və etnik azlıqlar, qaraçılar, yoxsulluq içində yaşayan insanlar, əlilliyi olan şəxslər və s. Hədəf alınan qruplar ölkədən ölkəyə fərqlənir. Nifrət nitqi fərdi qurban, hədəflənən qrup və digər həssas qruplar, eləcə də bütövlükdə icma üçün əhəmiyyətli və geniş həcmli nəticələrə səbəb olur. İnsanlar birdən çox xüsusiyyətlərinə görə hədəf alınmağa bilər, məsələn qadınlar və miqrantlar kimi.

Nümunəyə nəzər yetirək. COVID-19 pandemiyası yeni bir nifrət nitqi, ayrışdırıcılıq və damğalanma dalğasına səbəb olub. Pandemiyanın başlanğıcında, etnik çinli və ya asiyalılar, miqrantlar və xaricilər kimi qəbul edilən fərdlər, virusun yayılmasında günahlandırılırdılar. Pandemiya yeni həssas qruplar da yaradıb: koronavirusa yoluxmuş insanlar sosial kənarlaşma, təcrid, damğalanma və nifrət nitqinə məruz qalırlar.

**MEDIADA ÇOX
MƏŞHURLAŞAN
NİFRƏT NİTQİNİN
YAYILMASINA DAİR
REAL HƏYATDAN
NÜMUNƏLƏR:
İNFLUENSERLƏR /
SİYASƏTÇİLƏR**

*Bütün insanlar qrupuna nifrət
etdirmək, başqa bir insanın və
ya bir qrup insanın pis və ya
təhlükəli olduğuna inandırmağı
tələb edir.
"MÜASİR DÖVRÜN NİFRƏTİ"
afşasından*

Nifrət nitqi dedikdə, onun fərdlərə, qruplara və ya bütövlükdə cəmiyyətə təsirini və zərərini düşünməliyik. Bu təsir ictimai səhnədə gücləndirilir, çünki ictimai xadimlər geniş auditoriya üzərində təsirə malikdirlər. Bu səbəbdən də onlar nifrət nitqindən və damğalandırıcı dil üslubundan istifadə etməkdən çəkinmək və başqaları tərəfindən nifrət nitqindən istifadəni qınamaq məsuliyyətini daşıyırlar.

Hər cür nifrət nitqinin müəyyən dərəcədə pis olduğu qəbul edilməlidir, ancaq daha da pis olan hallar var. Məsələn, bu, daha çox təhqiredici ola, daha çox insana təsir göstərə və potensial olaraq daha çox zərər verə bilər, çünki bunu sosial media platformalarında geniş auditoriyası olan insanlar ifadə edirlər. Bu insanlar nifrət dilindən istifadə edə bilər və daha çox dəstək və izləyici əldə edə bilərlər.

FƏALİYYƏT: PİSDƏN DAHA PİSƏ DOĞRU

Aşağıdakı nümunələrə nəzər yetirin. Onlar sizin kontekstinizdə tanışdır? Ölkənizdəki nifrət nitqinin bəzi nümunələrini düşünə bilərsinizmi? Hədəf qrupları kimlərdir? Nifrət nitqinin hansı təsirləri var?

"Hitler bunları yetərinə öldürmədi!"
Bir merin şəhərindəki qaraçı əhalisi haqqında açıq bəyanatı.

"Onların daha çox cinayət və təcavüzə dair sübut olunmuş sənədlərdən başqa töhfə verəcək heç nələri yoxdur."
2015-ci ildə Avropadakı qaçqın böhranı ilə əlaqədar bir onlayn məqaləyə şərh. 622 bəyənmə və daha çox baxış.

"İyrənc bir xəstəlik olan homoseksuallığa qarşı mübarizə aparılmalı və dayandırılmalıdır."
300 üzvü olan bir Facebook qrupundan

"Heç kim siz yəhudiləri ölkəmizə dəvət etməyib. Elə isə, niyə biz sizə görə özümüzü pis hiss etməliyik?"

Bir bloq yazısının altındakı şərh. Bloq yazısında Holokost qurbanlarının viran edilmiş abidəsi ilə bağlı kədər ifadə edilirdi.

"Qadınlar kişilərdən daha az qazanmalıdırlar, çünki zəifdirlər və kişilər qədər ağıllı deyillər."
Avropa Parlamentinin üzvü

NİFRƏT NİTQİNƏ QARŞI MÜBARİZƏ APARMAQ NİYƏ VACİBDİR?

"Sevgiyə sadıq qalmağa qərar verdim. Nifrət daşımaq üçün olduqca böyük bir yüküdür."
Martin Lüter King, Jr

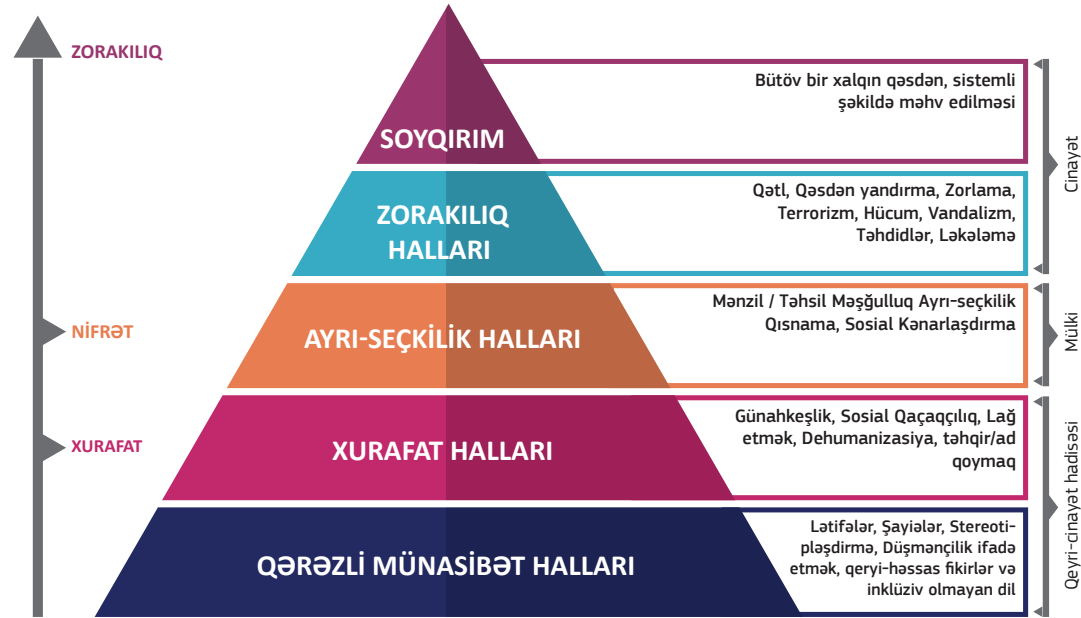
Niyə nifrət nitqi ilə bağlı nələrsə etməliyik? Bəzi səbəblər aşağıdakılardır:

- insan hüquqlarının ciddi şəkildə pozulmasının qarşısını almaq
- dinc, inklüziv, demokratik və ədalətli cəmiyyətləri təşviq etmək
- qadınlara münasibətdə zorakılığa qarşı mübarizəyə töhfə vermək
- silahlı qarşıdurmaların, vəhşiliklərin və digər cinayətlərin qarşısını almaq.

Nifrət nitqinə qarşı yalnız üzünü göstərəndə deyil, kökündə də mübarizə aparılmalıdır. Başqa sözlə, cəmiyyətdəki fərqli qruplar arasındakı yananlar və münasibətlər səviyyəsində. Nifrət irqçi münasibətlər, seksizm və mənfi stereotiplər üzərində inkişaf edir. Qarşısı alınmadıqda, o, stereotipləri gücləndirərək, bəzi hallarda fiziki zorakılıq da daxil olmaqla daha çox sui-istifadə ehtimalını artıraraq cəmiyyətə qayıda bilər. Bu son halda, nifrət nitqi nifrət zəminində cinayətə çevrilə bilər. Soyqırım və etnik təmizləmə kimi insan haqlarının kütləvi şəkildə pozulması ya nifrət ifadəsi ilə müşayiət olunur, ya da ondan sonra baş verir.

FƏALİYYƏT: NİFRƏT NİTQİ HARA APARIR?

Nifrət piramidası bəzən nifrət nitqinin nəticələrini və demokratik dəyərləri dəstəkləmək, eləcə də zorakılığın qarşısını almaq üçün onun müxtəlif formalarını tənzimləməyin nə üçün lazım olduğunu izah etmək məqsədilə istifadə olunur. Kontekstinizi düşünün: bu piramidadan nifrət nitqinin hər hansı bir formasını tanıyırsınız?

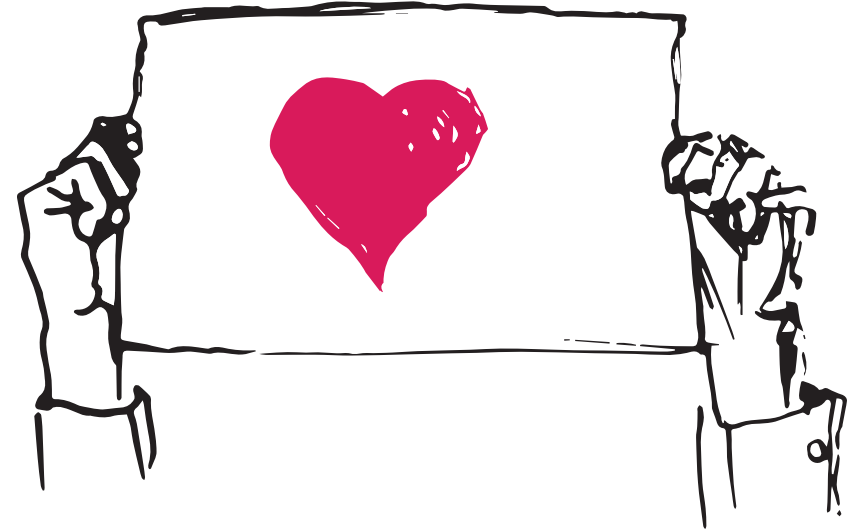

Mənbə: Diffamasiya Əleyhinə Liqa

NİFRƏT NİTQİNƏ QARŞI MÖVQE BİLDİRİN

"Bəlkə görünüşümü, hansı dinə etiqad etdiyimizə və ya yaşadığımız yərə görə özümü baxmayaraq ... amma dəyər verdiyimizə görə qiymətləndirək? İnsanlıq, xeyirxahlıq, bir-birimizə bağlılığımızın fitri hissi. Və inancımıza görə ki, yalnız evimizi və planetimizi deyil, həm də bir-birimizi qoruyuruq."

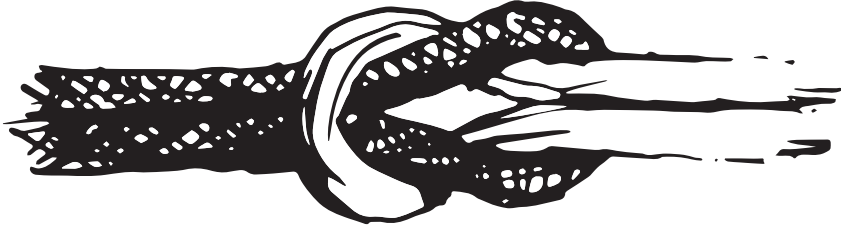
Jacinda Ardern, Yeni Zelandiyanın baş naziri

Hər kəs nifrətə qarşı mövqe bildirə bilər, gəlin görək bu necə olur.

Nifrət nitqi ilə sevgi, empatiya, mərhəmət və güclə mübarizə aparmaq, onu tamamilə aradan qaldırmaya bilər, ancaq insanları maarifləndirmək və dəstəkləmək, haqsızlığa qarşı danışmaq üçün nə qədər çox addım ata bilsək, dünya bir o qədər yaxşı olacaqdır. Nifrət nitqinə kollektiv şəkildə etiraz etsək, bu bir normaya çevrilməyəcək!

NİFRƏT NİTQİNƏ QARŞI MÜBARİZƏDƏ BİRLİKDƏ DAHA GÜCLÜYÜK

Bəzi insanlar nifrətin qarşısını alır, çünki onlar icmaların bir araya gəlməsinə, bir-birlərini daha yaxşı tanımasına və hörmətlə birlikdə yaşamalarına kömək edirlər. Digərləri nifrət nitqinə qarşı fikirlər söyləyərək ona reaksiya göstərirlər. Başqaları gəncləri fərqliliklərə qarşı hörmətli davranmağa öyrədirlər. Bəzi insanlar həmrəylik göstərir və hücumla məruz qalan qrupları dəstəkləyir. Digərləri əks mövqelərlə haqsızlığa qarşı danışırlar. Bəzi təşkilatlar nifrət nitqinin monitorinqini aparır. Bəzi insanlar məhkəmələrə nifrət nitqi iddiaları gətirir. Bəzi qurumlar nifrət nitqi yayan televiziya kanallarına və hətta sosial mediaya cərimə tətbiq edə bilərlər. Bütün bu nümunələr göstərir ki, insanların nifrət nitqinə qarşı, hətta o baş vermədən əvvəl edə biləcəyi hərəkətlər çox vaxt mövcuddur!

Nifrət nitqinə qarşı durmaq üçün hamımız birlikdə çalışmalıyıq: siyasəti müəyyənləşdirən şəxslər, vətəndaş cəmiyyəti, təhsil cəlb olunmuş şəxslər, media, din və inanclar, gənclik sektorları, polis və s.

Vətəndaş cəmiyyəti hər cür dözümsüzlük və ayrıseçkiliyin erkən əlamətlərini başa düşməkdə və onlara qarşı mübarizə aparmaqda çox vaxt ön cəbhədə olub.

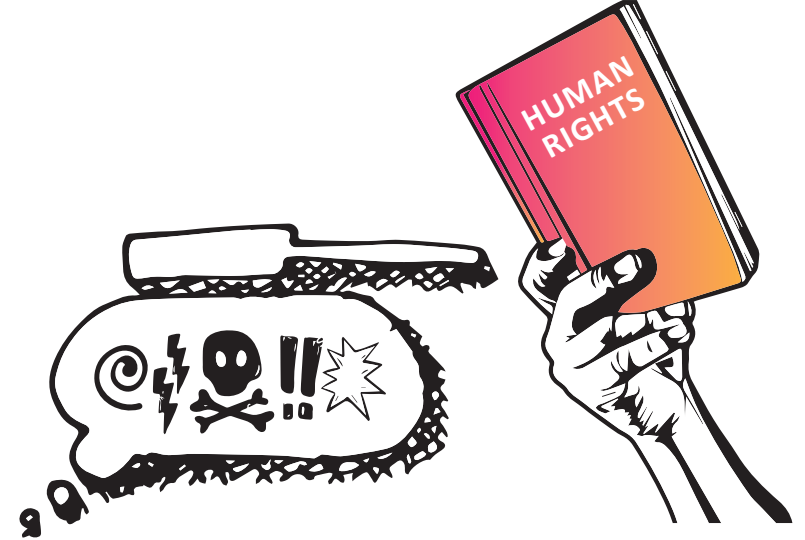
Vətəndaş cəmiyyəti aşağıdakıları edir:

- **hökumətlərin, məsələn qanunları təkmilləşdirərək, nifrət nitqini aradan qaldırması istiqamətində təbliğat aparır**
- **nifrət nitqi halları olduqda məlumat verir**
- **qurbanlar üçün tribuna rolunu oynayır və onlara hüquqi məsləhət və ya istiqamət verir**
- **nifrət nitqinə qarşı mübarizə aparmaq üçün təhsil verir, maarifləndirmə aparır və kampaniyalar keçirir.**

NİFRƏTƏ REAKSIYA GÖSTƏRMƏK

"Narazılığınız mənim zülmümə, insanlığımı və mövcud olmaq hüququmu inkar etməyə əsaslanmırsa, biz bir-birimizə qarşı çıxma və yenə də bir-birimizi sevmə bilərik."

Ceyms Baldvin

Unutmamalıyıq ki, insan hüquqları hər bir insan üçün ümumbəşəri, bölünməz, bir-biri ilə əlaqəli, bir-birindən asılı və əvəzolunmazdır, hətta nifrət nitqindən istifadə edən və onu təşviq edənlər üçün də! İnsanlar bəzi məsələləri, xüsusən də virtual məkanda, düzgün qiymətləndirmədən dedikdə və ya bir mənada kəsb etmədən təhqirə səbəb olduqda, sonra peşman olurlar və hətta bəlkə də sözlərini geri götürürlər. Bununla yanaşı, digər hallarda, nifrət nitqi, məsələn, nifrət kampaniyalarının bir hissəsi olaraq həvəslə yayılır.

Nifrət nitqinə verilən hər bir cavabın 'nifrətin' bir spektri üzrə düşdüyünü unutmamalıyıq. Yəni, bütün nifrət ifadələri müəyyən dərəcədə pis olsa da, bir hal digərindən daha pis ola bilər (daha çox təhqiramiz, daha çox insana təsir edən, daha çox təhrikedici, potensial olaraq daha çox zərər verən və s.). Nifrət nitqinə verilən cavablarda ifadə edilən nifrət dərəcəsidəki fərqləri nəzərə almaq lazımdır.

Eyni zamanda, nifrət nitqinə toxunarkən, arqumentlərimizin başqasının insan hüquqlarını azaltmamasına və başqalarını insanlıqdan çıxartmamasına əmin olmalıyıq! Nifrətə nifrətlə cavab vermək problemi həll etməyəcək.

GÜNDƏLİK HƏYATDA NİFRƏT NİTQİNƏ QARŞI MÜBARİZƏ APARMAQ ÜÇÜN 10 FAYDALI STRATEGİYƏ

“Hamımız şəfqət kimi aqressiya potensialı ilə də doğulmuşuq. Hansı meyilləri qəbul etməyimiz fərdlər, ailələr, icmalar və ümumiyyətlə mədəniyyətimiz tərəfindən düşünülmüş seçim tələb edir. Nifrətə qalib gəlməyin açarı təhsildir: evdə, məktəblərdə və icmada.”
psixoloq Bernard Qolden

Nifrət dolu bir mesajla qarşılaşdıqda nə edə bilərsiniz? Hansı strategiyalar işə yarayır, hansılar alınmır? Siz necə reaksiya verirsiniz? Aşağıdakı bəzi faydalı addımlara nəzər yetirək!

• BİR MÖVQE BİLDİRİN VƏ RAZI OLMADIĞINIZI AÇIQLAYIN:

bu kimi ifadələrə dözməyəcək insanların olduğunu göstərin. Səssiz qalmağ onlarla razılaşdığınız mənasına gələ bilər, beləliklə nifrət yayılmağa davam edəcək ... Xüsusilə nifrət nitqindən istifadə edən şəxsi tanıyırsınızsa, hər zaman niyə həmin şəxsin belə şeylər söylədiyini soruşa bilərsiniz. Sual vermək insanı ifadələri haqqında düşünməyə vadar edir.

• CAVAB VERƏRKƏN QEYRİ-TƏHQİRAMIZ BİR DİL ÜSLUBUNDAN İSTİFADƏ EDİN VƏ İLKİN NİFRƏT MESAJININ TONU İLƏ EYNI ŞƏKİLDƏ CAVAB VERMƏYİN:

nə qədər istəsəniz də, intiqam almayın və hətta vəziyyət xüsusilə ağırlı olsa belə, uyğun olmayan bir şəkildə cavab verməyin. Bəyanatın məzmununu hədəf alın, müəllifini deyil!

• NİFRƏT NİTQİNİN HƏDƏF ALDIĞI ŞƏXSLƏRƏ EMPATIYA GÖSTƏRİN:

nifrət nitqinin kobud və təhqiramiz olduğunu düşündüyünüzü göstərin. Qurbana dəstək olmaqdan əlavə olaraq, mesajınız onları təşviq edə bilər ki, nifrəti qəbul etməli olmadıqlarını və müvafiq qurumlara şikayət etməli olduqlarını anlasınlar.

• YANLIŞ MƏLUMATLARI DÜZƏLDİN:

nə vaxt düzgün məlumat əlavə etmək üçün imkanınız olsa, bunu edin və yanlış iddiaları faktlarla sübut edin! Bu, nifrət edən şəxsi inandırmaya bilər, ancaq siz digər dinləyiciləri və ya oxucuları inandıra bilərsiniz.

• LAZIM GƏLƏRSƏ SILİN:

birbaşa cavab verməməyi seçməyinizdən asılı olmayaraq, hər zaman onlayn məzmunu nifrət nitqi kimi bildirə və ya xüsusən öz divarınızda və ya səhifənizdə postu silə bilərsiniz. Onlayn platformaya bu barədə bildirin (sosial media, forumlar). Onlar bu barədə bilmirlərsə, heç bir şey edə bilməzlər. Yenidən yerləşdirməkdən çəkinin, çünki yalnız mənfur mesajı daha populyar və geniş görünən edəcəksiniz.

• SONSUZ MÜZAKİRƏLƏRDƏ VAXT İTİRMƏYİN:

inanmadığınızı və narazılığınızı bildirin, eləcə də sakit bir ifadədən istifadə edin. Cavabınız qısa, lakin güclü olsun.

• MÜXTƏLİFLİK, BƏRABƏRLİK, İNKLÜZİVLİK HAQQINDA MƏLUMAT ƏLDƏ EDİN VƏ DANIŞIN:

bu mövzularda nə qədər çox insan maarifləndirilərsə, bir o qədər nifrət nitqinin qarşısını ala bilərsiniz.

• İNSAN HÜQUQLARI ÜÇÜN KÖNÜLLÜ VƏ TƏŞƏBBÜSKAR OLUN:

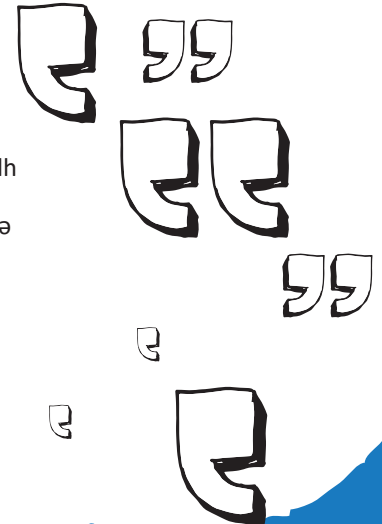
insan haqlarını təbliğ edən onlayn icmalara və ya təşkilatlara qoşulun. Məsələn, inklüzivlik, demokratik dəyərlər və sülh və ya irqçilik, seksizm və ayrıseçkiliyə qarşı mübarizə aparan təşkilatların olub-olmadığını yoxlayın və onların səylərini dəstəkləyin.

• NİFRƏT NİTQİNİ SƏLAHIYYƏTLİ QURUMLARA BİLDİRİN:

bu addımlardan hər hansı birinin faydalı olmadığı və təhlükəsizlik və həyatınız üçün narahatlıq hiss etdiyiniz təqdirdə, nifrət nitqini səlahiyyətli qurumlara bildirin.

• ÜMİDİNİZİ İTİRMƏYİN:

nifrətin kökləri dərin və güclüdür və nə qədər çalışsanız da, nifrət nitqi riski mövcuddur. Burada əhəmiyyətli olan eyni məqsədlə çalışan digərlərinə qoşulmaq və onlarla birlikdə hərəkət etməkdir.

AVROPA ŞURASI NİFRƏT NİTQİ İSTİQAMƏTİN- DƏ HANSI İŞLƏRİ GÖRÜR

*"Avropa Şurasının məqsədi onun
üzvləri arasında daha çox birliyə
nail olmaqdır ..."
Maddə 1, Avropa Şurasının
Əsasnaməsi*

1949-cu ildə qurulan Avropa Şurasının 47 üzv dövləti var. Şura Avropa İnsan Hüquqları Konvensiyasına və digər insan hüquqları konvensiyalarına və sənədlərinə əsaslanan ümumi və demokratik prinsipləri təşviq edir.

Avropa Şurası nifrət nitqi baxımından aşağıdakıları edir:

- insan hüquqları standartlarını qəbul etmiş və Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsi bir çox nifrət nitqinə dair məsələlərə baxaraq bu mövzuda bütün üzv ölkələr üçün etibarlı bir məhkəmə praktikası yaratmışdır.
- onun müxtəlif qurumları ölkələrə nifrət nitqi ilə mübarizə aparmaqda və qurbanlarına dəstək olmaqda kömək etmək üçün tövsiyələr və təlimatlar qəbul etmişdir; 1997-ci ildə nifrət nitqinin tərifini qəbul etmişdir
- üzv ölkələrdə irqçilik, ksenofobiya, antisemitizm, dözümsüzlük və ayrı-seçkilik problemlərini [İrqçilik və Dözümsüzlüyə qarşı Avropa Komissiyasının \(ECRI\) nəzarətçiləri](#) vasitəsilə izləyir. ECRI-nin, üzv dövlətlərə bu problemə qarşı mübarizə aparmaq üçün təlimat verən [nifrət nitqinə qarşı mübarizə ilə bağlı 15 sayılı Ümumi Siyasət Təvsiyəsi](#) var idi.
- siyasətin hazırlanmasına dəstək verir və milli qurumlara və vətəndaş cəmiyyətinə nifrət nitqi ilə mübarizə mövzusunda təlim verir (məsələn [Nifrət Nitqinə Yox və Əməkdaşlıq Şöbəsinin](#) işi ilə)
- [Nifrət Nitqinə Yox Hərəkatının gənclər kampaniyası](#) kimi nifrət nitqinə qarşı mübarizə kampaniyaları və təhsil fəaliyyətlərini təşkil edir

Aİ və Avropa Şurası, Qərbi Balkanlar və Türkiyə üçün Yaxşı İdarəetmə naminə Tərəfdaşlıq və Üfüqi Mexanizm kimi ortaq əməkdaşlıq proqramları vasitəsilə faydalanan tərəflərə ayrıseçkilik və nifrət nitqinə qarşı mübarizə sahəsində islahatların aparılmasında kömək edir; institusional potensialı artırır və qurbanlara yardımın göstərilməsinə dəstək olur, həmçinin geniş ictimaiyyətin mövzu ilə bağlı məlumatlılığını artırır.

- insan hüquqları təhsili, əks və alternativ hekayələr yolu ilə gənclərlə nifrət nitqini araşdırmaq və onlarla mübarizə aparmaq üçün müəllimlərə dəstək olmaq məqsədilə "Əlfəcinlər" və "BİZ BACARIRIQ" adlı təhsil təlimatlarını hazırlayır.
- [təhsil, idman, qaraçı hüquqları, gender bərabərliyi, cinsi oriyentasiya və gender kimliyi, media və internet idarəçiliyi, məşğulluq, seksist nifrət nitqi ilə mübarizə](#) və s. kimi müxtəlif aspektlərdən ayrı-seçkiliklə mübarizə aparır.

[Avropa Şurasının Nifrət Nitqinə Yox Hərəkatının Gənclik Kampaniyası](#), bir çox insan və təşkilatın gənclərə nifrət nitqinə qarşı mübarizə və insan hüquqlarını onlayn şəkildə təbliğ etmək üçün maarifləndirmə işləri apardığı, insan hüquqları müdafiəçiləri ilə nifrətə qarşı necə mübarizə aparılması barədə müzakirələrin təşkil edildiyi, bütün Avropanı əhatə edən kampaniya idi. Kampaniya çərçivəsində nifrət nitqi sosial mediaya və ya müvafiq orqanlara bildirildi, eləcə də insanlara nifrət nitqinin hədəf aldığı qruplar haqqında məlumat vermək üçün tematik onlayn aksiya günləri təşkil edildi. Kampaniyada iştirak edən bir çox təşkilat, məsələn Nifrət Nitqinə Yox Şəbəkəsi işlərini davam etdirir.

Nifrət nitqi ilə necə mübarizə aparacağınıza dair ilham axtarırsınız? Elə isə aşağıdakı nümunələrə nəzər yetirin: www.coe.int/en/web/no-hate-campaign

Faydalı linklər:

Avropa Şurasının veb saytı: www.coe.int

İrqçiliyə və Dözümsüzlüyə qarşı Avropa Komissiyası: www.coe.int/ecri

Avropa Şurasının İnküzivlik və Ayrı-seçkiliyə qarşı Mübarizə şöbəsi: www.coe.int/en/inclusion-and-antidiscrimination

Bu broşura nifrət nitqi anlayışlarını, onun təzahürlərini, insan hüquqları və demokratiya üçün risklərini araşdırır. Bu broşura hər hansı bir şəxs üçün, həmçinin nifrət nitqi fenomenini daha yaxşı anlamağa ehtiyac duyan və nifrət nitqi ilə mübarizə üçün nalərsə etmək istəyən vətəndaş cəmiyyəti təşkilatları və digərləri üçün hazırlanmışdır. Broşurada nifrət nitqi ilə bağlı izahatlarla yanaşı nifrət nitqinin qarşısının alınması və onlarla mübarizə tədbirləri üçün təkliflər verilir.

Bu broşura, Avropa Birliyi və Avropa Şurası tərəfindən bərgə maliyyələşdirilən Yaxşı İdarəetmə naminə Tərəfdaşlıq (YİT) və Qərbi Balkanlar və Türkiyə üçün Üfüqi Mexanizm (ÜM) ortaq proqramların bir hissəsi olaraq, xüsusilə "Qərbi Balkanlarda müxtəlifliyin və bərabərliyin təşviqi" (ÜM) təşəbbüsü və "Şərq Tərəfdaşlığı ölkələrində ayrı-seçkiliyin, nifrət zəminində törədilən cinayətin və nifrət nitqinin qurbanları üçün məhkəmədənkənar hüquqi müdafiə mexanizmləri vasitəsilə ədalət mühakiməsinə çıxış imkanlarının gücləndirilməsi" (YİT) layihəsi çərçivəsində hazırlanmışdır. Burada səslənən fikirlər heç bir şəkildə hər iki tərəfin rəsmi fikrini əks etdirmək üçün qəbul edilə bilməz.

Avropa Şurası qitənin aparıcı insan hüquqları təşkilatıdır. O, 47 üzv dövlətdən ibarətdir, Avropa İttifaqının bütün üzvləri də buraya daxildir. Avropa Şurasına üzv olan bütün dövlətlər İnsan hüquqları haqqında Avropa Konvensiyasını imzalamışlar. Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsi Konvensiyanın üzv dövlətlərdə insan hüquqları, demokratiya və qanunun alliliyinin qorunması üçün hazırlanmış bu Konvensiyanın yerinə yetirilməsinə nəzarət edir.

www.coe.int

Avropa İttifaqının Üzv Dövlətləri öz biliklərini, resurslarını və talelərini bir-birinə bağlamağa qərar veriblər. Birlikdə bu dövlətlər mədəni müxtəliflik, tolerantlıq və fərdi azadlıqları qoruyub saxlamaqla sabitlik, demokratiya və davamlı inkişaf zonası qurublar. Avropa İttifaqı, əldə etdiyi uğurları və dəyərlərini sərhədləri xaricindəki ölkələrlə və xalqlarla bölüşməyə sadıqdır.

www.europa.eu

Funded
by the European Union
and the Council of Europe

EUROPEAN UNION

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Implemented
by the Council of Europe